

had men evenwel door de terreingesteldheid geen gebieden kunnen inunderen. Om dat euvel bij de Grebbeberg te ondervangen en om de rest van de inundaties tegelijk te verbeteren, was men in de winter van '39 op '40 bij die berg begonnen met de bouw van een bomvrij gemaal dat, ook bij lage waterstand, voldoende water uit de Rijn zou kunnen oppompen; dat gemaal was op 10 mei '40 nog niet gereed.

Twee van de drie legerkorpsen die de commandant veldleger, van andere formaties afgezien, onder zijn bevelen had, waren in de Grebbelinie opgesteld: het IVde legerkorps in het noordelijke, het IIde in het zuidelijke gedeelte. Het IIde legerkorps werd, van Doorn uit, door generaal-majoor J. Harberts gecommandeerd. Zijn kern werd gevormd door twee divisies, de 2de divisie ter hoogte van Veenendaal, de 4de ter hoogte van Rhenen. Commandant van de 4de divisie was kolonel A. M. M. van Loon. Generaal Harberts verwachtte (zoals spoedig blijken zou: ten onrechte), dat de Duitsers, wat zijn frontgedeelte betrof, hun hoofdstoot ter hoogte van Veenendaal zouden uitvoeren¹; daar was dus meer aan de stellingen gedaan dan ter hoogte van Rhenen; bovendien was de 2de divisie die bij Veenendaal stond, aanzienlijk sterker dan de 4de die de Grebbeberg en het aansluitend gebied verder noordelijk verdedigen moest. De 2de divisie had een sterkte ongeveer gelijk aan vier regimenten infanterie, de 4de divisie telde er slechts twee. Ook had de 2de divisie ongeveer tweemaal zoveel artillerie als de 4de.

Van die twee regimenten infanterie van de 4de divisie was er één, het 8ste, vóór, op en bij de Grebbeberg opgesteld. Het bestond in hoofdzaak uit dienstplichtigen uit de omgeving van Arnhem en uit de Achterhoek; die waren, aldus de divisiecommandant, 'niet slecht'² – zeker niet de minderen van de overige recruten. Regimentscommandant was luitenant-kolonel (overste) W. F. Hennink. Het regiment telde, zoals gebruikelijk, drie infanterie-bataljons. Bataljon I (commandant: majoor W. P. Landzaat) verdedigde de eigenlijke Grebbeberg, II (reserve-majoor J. H. H. Jacometti) het gebied vlak ten noorden daarvan en III (majoor C. J. Voigt) was nagenoeg geheel opgesteld in de z.g. voorpostenstrook: de strook tussen Wageningen en de Grebbeberg waar zich geen enkele inundatie bevond; die strook was ongeveer drie kilometer breed.

Op 10 mei werd de Grebbelinie door de Duitsers met rust gelaten; nergens voerden zij bombardementen uit. Toch was het voor de troepen in de linie een nerveuze dag. Bij het reserveregiment van het IIde legerkorps zaten, legde later een der aalmoezeniers vast, de stafofficieren 's morgens

¹ Nierstrasz: *Veldleger*, p. 218. ² Getuige A. M. M. van Loon, *Eng.*, dl. I c; p. 519.